

**FACTORS INFLUENCING EXCLUSIVE BREASTFEEDING
AMONG WOMEN IN NAKHON PATHOM PROVINCE,
THAILAND**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2008**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังของสตรี ในจังหวัดนครปฐม (FACTORS INFLUENCING EXCLUSIVE BREASTFEEDING AMONG WOMEN IN NAKHON PATHOM PROVINCE, THAILAND)

สุภาพร สิทธิกร 4637946 RAHP/M

วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สัจญา ภัทรราชย์ , พ.บ. ว.ว.(สุตินรีเวช), สมศักดิ์ สุทัศน์วรวิทย์, พ.บ. ว.ว.(สุตินรีเวช), วชิระ ลิงหะคะเชนทร์, สค.ม. (ประชากรศาสตร์)

บทคัดย่อ

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อมารดาและทารก ประเทศไทยกำหนดเป้าหมายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยัง 6 เดือนหลังคลอด ร้อยละ 30 แต่ในปัจจุบันอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังอยู่ในระดับต่ำ วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังของสตรี ในจังหวัดนครปฐม ปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และแรงสนับสนุนทางสังคมและการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประชากรในการศึกษา ได้แก่ สตรีที่คลอดบุตรในระยะเวลาตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 1 ปี และอาศัยอยู่ใน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม จำนวน 230 คน การเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ Chi-square test เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS V 16

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุเฉลี่ย 26.59 ± 6.77 ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.2 เป็นครรภ์แรก ร้อยละ 67.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า และมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 84.8 และ 67.4 ตามลำดับ ร้อยละ 68.4 ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในระยะ 1 เดือน 3 เดือนและ 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 90 ร้อยละ 76.5 และร้อยละ 70 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในระยะ 3 เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ระดับการศึกษาและอาชีพ และพบว่าทัศนคติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาและอาชีพ

สรุป การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังในระยะ 6 เดือน ในเขตอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม มีอัตราสูง ส่วนใหญ่สตรีมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังระดับปานกลางและมีแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง แต่การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสื่อมวลชนเช่นทางโทรทัศน์ วิทยุและหนังสือวารสาร ยังอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นจึง ควรมีการพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพและมีการกระจายสู่ชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังในระยะ 6 เดือนหลังคลอดได้อย่างต่อเนื่องและประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

FACTORS INFLUENCING EXCLUSIVE BREASTFEEDING AMONG WOMEN IN NAKHON PATHOM PROVINCE, THAILAND

SUPAPORN SITTIKON 4637946 RAHP/M

M.Sc. (HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)

THESIS ADVISORS: SANYA PATRACHAI, M.D. (THAI BOARD OF OB & GYN.), SOMSAK SUTHUTVORAVUT, M.D. (THAI BOARD OF OB & GYN.), VAJIRA SINGHAKAJEN, B.A. (STAT.), LL.B., M.A.

ABSTRACT

Breastfeeding has enormous benefits for mothers and infants. In Thailand the national target of exclusive breastfeeding for 6 months after delivery has been set at 30%. At present the rate of exclusive breastfeeding is still lower than expected. The objectives of this research were to study factors influencing exclusive breastfeeding among women in Nakhon Pathom Province. Demographic characteristics, knowledge, attitude, source of support and information on exclusive breastfeeding were included. Study subjects were 230 women who had delivered their babies in the previous 6 months to 1 year and resided at Amphur Dontoom, Nakhon Pathom Province. Data was collected by interviewing using structured questionnaires. Descriptive statistics included rate, mean and standard deviation. Chi-square test was applied to test statistical significance at the level of $p < 0.05$ by using the SPSS V 16 statistical program.

The results showed that the average age of the women was 26.59 ± 6.77 years. Most of them (55.2 %) were primipara and 67.8 % completed high school or less. Most of the women had fair level of knowledge and attitude towards breastfeeding (84.4% and 67.4%, respectively). Most of them (68.4%) had a high level of source of support and information. The rate of exclusive breastfeeding was 90 %, 76.5 % and 70% at 1, 3 and 6 months, respectively. Two factors which were significantly associated with exclusive breastfeeding at 3 months were education and occupation ($p < 0.05$). Attitude towards breastfeeding was associated with education and occupation ($p < 0.05$).

In conclusion, exclusive breastfeeding at 6 months among women at Amphur Dontoom, Nakhon Pathom Province was high. Most of the women had rather fair knowledge, fair attitude and high level of support for breastfeeding. But source of information from mass media e.g. television, radio and magazine was still low. There should be more promotion in mass media about exclusive breastfeeding at the community level in order to assure long-term success in a sustainable high rate of exclusive breastfeeding.

KEY WORDS : EXCLUSIVE BREASTFEEDING

68 pp.